

Sygn. akt XXI Pa 422/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bogumił Patulski
Sędziowie:	SO Małgorzata Kosicka SO Monika Sawa (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Monika Sarzyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 grudnia 2017 r. w Warszawie

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o ryczałt za noclegi

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie

z dnia 12 kwietnia 2017 roku sygn. akt VIII P 160/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od P. B. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt XXI Pa 422/17

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko (...) spółce z o.o. w W., powód P. B. wniósł o zasądzenie kwoty 42.000 zł tytułem należności za niezapłacone pracownikowi ryczałty za noclegi w okresie od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 15 czerwca 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot: 3.000 zł od dnia 15 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 września 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 października 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 listopada 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 lutego 2014 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 marca 2014 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 maja 2014 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 czerwca 2014 r., 3000 zł od dnia 15 lipca 2014 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód argumentował, iż w związku z wykonywaniem przez niego pracy kierowcy w transporcie międzynarodowym odbywał podróże służbowe poza siedzibą pozwaną, poza granicami kraju i z tego tytułu nigdy nie otrzymał od pozwanego należnego ryczałtu za noclegi w wymaganej wysokości.

Pismem z dnia 20 lutego 2015 r. powód wniósł również drugi pozew przeciwko temu samemu pozwanemu z żądaniem zasądzenia należności w łącznej wysokości 48.000 zł tytułem ryczałtów za noclegi w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot: 3.000 zł od dnia 15 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, 15 marca 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 maja 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 czerwca 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 lipca 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 września 2012 r., 3.000 zł od dnia 15 października 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 listopada 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 marca 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, 3.000 zł od dnia 15 maja 2013 r. do dnia zapłaty. Powód domagał się także zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu dochodzonego roszczenia powód argumentował jak w pozwie złożonym w sprawie VIII P 160/15.

W odpowiedziach na pozwy (...) spółka z o.o. w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana spółka zakwestionowała roszczenia powoda zarówno co do zasady jak i wysokości żądanych kwot. Pozwana wskazała na regulacje obowiązujące w spółce Regulaminu wynagradzania, dotyczące dodatkowych należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych i podkreśliła, iż w całym okresie zatrudnienia za każdy dzień podróży powód miał wypłacany ryczałt w wysokości 35 euro miesięcznie – obejmujący w swoich założeniach regulaminową dietę w minimalnej wysokości (początkowo 23 zł, a następnie 30 zł) oraz dodatkowe świadczenie, które należy zakwalifikować jako ryczałt za nocleg. Pozwana spółka podkreśliła, że bez znaczenia pozostaje fakt posłużenia się przez pozwaną dla oznaczenia tej należności określeniem „dieta” lub „diety”. Dodatkowo pozwana wskazała, iż zważywszy na wysoki standard kabin pojazdów, w których odbywał się transport, pracodawca zapewniał powodowi odpoczynek i należyte, godne warunki bezpłatnego noclegu. Ponadto, powód w okresie zatrudnienia nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń w tej kwestii, jak i związanych z niewypłacaniem przez pozwaną jakichkolwiek należności. Strona pozwana argumentowała, że w przypadku nieuwzględnienia podniesionych w odpowiedzi na pozew zarzutów pozwaną, roszczenia powoda należy zakwalifikować jako nadużycie prawa i oddalić na podstawie art. 8 k.p. Jednocześnie pozwany podniósł zarzut przedawnienia do roszczeń za styczeń i luty 2012 r.

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2015 r. wyżej wskazane sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod łączną sygnaturą akt VIII P 160/15.

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie – VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwo oraz zasądził od powoda P. B. na rzecz pozwanego (...) sp. z o.o. kwotę 2700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód P. B. był zatrudniony w (...) spółce z o.o. w W. w okresie od dnia 10 stycznia 2011 r. do dnia 9 stycznia 2016 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie kolejno zawieranych umów o pracę na czas określony, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w transporcie międzynarodowym. Z dniem 15 czerwca 2014 r. łączący strony stosunek pracy ustał na mocy porozumienia stron.

W okresie zatrudnienia powód otrzymywał wynagrodzenie płatne w sposób i na warunkach określonych w Regulaminie pracy i Regulaminie wynagradzania oraz umowie o pracę. Obejmowało ono takie składniki jak: stawka godzinowa w wysokości 7 zł brutto, ryczałt za pracę w porze nocnej w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia za pracę, ryczałt za czas dyżurów w kwocie 200 zł brutto miesięcznie oraz premia uznaniowa.

Dodatkowo w § 4 umowy o pracę strony uregulowały kwestię dodatkowych należności wypłacanych powodowi z tytułu odbywanych przez niego podróży służbowych i ustaliły, iż obok wynagrodzenia powód będzie otrzymywał za każdy dzień podróży służbowej dietę w wysokości nie niższej niż dieta za podróż służbową na obszarze kraju. Wysokość diet uregulowana była w zarządzeniu zarządu spółki, do którego odwoływały się uregulowania umowy o pracę .

W pozwanej spółce obowiązywał Regulamin wynagradzania, stanowiący załącznik do zarządzenia zarządu spółki z dnia 12 marca 2007 r., zgodnie z którym obok wynagrodzenia pracownikom przysługiwały za każdy dzień podróży służbowej diety w obowiązującej wysokości, nie niższej niż to wynikało z obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa pracy (§ 8). Zgodnie zaś z § 11 ust. 5 regulaminu, z tytułu podróży służbowych pracownikom przysługują diety z tytułu podróży służbowych w minimalnej wysokości oraz pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w art. 77 (5) Kodeksu pracy oraz w aktach wykonawczych do tego przepisu. Wysokość dziennej stawki diety należnej pracownikowi za dzień podróży służbowej określona została w zarządzeniu zarządu spółki stanowiącym osobny załącznik do regulaminu (§ 11 ust. 6). Wypłata diet z tytułu odbytych podróży służbowych odbywała się wraz z wynagrodzeniem za pracę, tj. dnia 10-go każdego miesiąca, przy założeniu, że kursem stanowiącym podstawę do przeliczenia wypłaty diet za zagraniczne podróże służbowe jest średni kurs NBP z ostatniego dnia miesiąca za dany okres rozliczeniowy.

Kierując się obowiązującymi regulacjami i dokonanymi przez strony ustaleniami, pozwana wypłacała powodowi na bieżąco i terminowo należności wynikające z odbywanych przez niego podróży służbowych w wysokości 35 euro za każdy dzień, z oznaczeniem tych należności na liście płac pod pozycją „dieta”. Na tę należność składała się ustawowa dieta w minimalnej wysokości 30 zł oraz dodatkowe środki na poczet innych wydatków związanych z podróżą, w tym ryczałtu za nocleg. W okresie letnim, tj. od dnia 1 czerwca do dnia 30 września każdego roku, wyżej wskazany ryczałt wzrastał o 1 euro za każdy dzień podróży w celu pokrycia zwiększonych wydatków kierowców na napoje, co zostało uregulowane Zarządzeniem nr 1 z dnia 17 czerwca 2008 r.

O powyższych zasadach wynagradzania u pozwanego, w tym składnikach wynagrodzenia, pracownicy byli informowani już w okresie rekrutacji do pracy u pozwanego. Po raz kolejny pozwana przekazywała informację o warunkach wynagrodzenia na szkoleniu, którym byli objęci kierowcy po zadeklarowaniu przez nich chęci podjęcia zatrudnienia u pozwanej. Na szkoleniu tłumaczono kierowcom istotę wypłacanych przez pozwaną diet m.in. wyjaśniano pojęcie „pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową”, „dieta z tytułu podróży służbowych w minimalnej wysokości”. Wyjaśniano, że diety dzienne odnoszą się do podróży zagranicznych, a zaoszczędzone w tym czasie pieniądze nie podlegają zwrotowi pracodawcy. Wyjaśniano, iż kierowcy będą otrzymywać jedno świadczenie zwane „dieta”, które miało pokryć wszystkie wydatki kierowców w związku z pobytem w podróży. Szkolenia były prowadzone przez H. Z..

Powód zapoznał się z treścią obowiązujących u pozwanego regulacji wewnętrznych, co potwierdził swoim podpisem w dniu 10 stycznia 2011 r.

Powód pracował w systemie pracy obejmującym 3 tygodnie podróży i tydzień odpoczynku. Wyjazdy odbywały się w jednoosobowej obsadzie. Kierowcy sami decydowali o wyborze miejsca noclegu, uwzględniając przy tym obowiązujące uregulowania prawne w zakresie czasu jazdy.

Pozwana spółka nie oferowała swoim pracownikom bezpłatnego noclegu w hotelu czy motelu. Powszechną praktyką było odbywanie przez kierowców noclegów w kabinach pojazdów. Kabiny te posiadały odpowiednio przystosowane miejsce do spania. Kabiny były także dodatkowo wyposażone m.in. w radio, lodówki, ogrzewanie postojowe i działającą w czasie jazdy klimatyzację. Kierowcy zaopatrywali się w pościel i ręczniki we własnym zakresie.

Powód odbywał noclegi w kabinie pojazdu i nie zwracał się do pracodawcy o zwrot środków za noclegi w hotelu. W okresie zatrudnienia u pozwanej powód nie zgłaszał zastrzeżeń do sposobu i warunków odbywania noclegów w czasie podróży służbowych. Powód nie narzekał także na awarie pojazdów, które utrudniałyby wykonywanie przez niego powierzonych obowiązków

Ustalenia faktyczne w sprawie Sąd Rejonowy poczynił w oparciu o złożone do akt dokumenty, w tym akta osobowe powoda, a także zeznania świadków: P. P., W. F. J., E. J. (1) W. K. oraz częściowo zeznania powoda.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów, gdyż nie były one kwestionowane przez strony i nie budziły wątpliwości Sądu w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd wskazał, że dał wiarę zeznaniom przesłuchanych w sprawie świadków, gdyż relacjonowali okoliczności faktyczne spójnie i rzeczowo. Zeznania znajdują również potwierdzenie w dokumentach dołączonych do akt sprawy. Świadkowie zeznawali zgodnie z posiadaną przez siebie wiedzą dotyczącą wypłacanych składników wynagrodzenia. W konsekwencji niewielkie rozbieżności w zeznaniach świadków nie podważają ich wiarygodności, ale są wynikiem różnego zakresu wiedzy dotyczącej okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy i różnej ich interpretacji.

Sąd podniósł, że oparł się również na zeznaniach powoda, w zakresie w jakim pozostawały one zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Jednocześnie, wobec treści zeznań świadków, informacji zawartych w umowie o pracę i w regulacjach wewnętrznych pozwanego, brak podstaw do przyjęcia za wiarygodne zeznań powoda co do braku pełnych informacji na temat charakteru wypłacanych mu składników wynagrodzenia.

Sąd Rejonowy wskazał, że oddalił zgłoszony w odpowiedzi wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ergonomii pracy oraz wniosek strony powodowej o powołanie biegłego z zakresu księgowości ze względu na fakt, iż zebrany materiał dowodowy był wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy, a przeprowadzenie dodatkowych dowodów prowadziłyby do niezasadnego wydłużenia postępowania.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie wskazał, że podstawę prawną roszczenia powoda stanowił art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o czasie pracy kierowców, zgodnie z którym kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Odnosząc się do żądań powoda podniósł, że zgodnie z treścią art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców, podróż służbowa to każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy: a) przewozu drogowego poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, lub b) wyjazdu poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a w celu wykonania przewozu drogowego. Przy czym zauważył, że miejscowość, o której mowa w art. 2 pkt 4 lit. a, oznacza siedzibę pracodawcy, na rzecz którego kierowca wykonuje swoje obowiązki oraz inne miejsce prowadzenia działalności przez pracodawcę, w szczególności filie, przedstawicielstwa i oddziały. Natomiast pojęcie przewozu drogowego jest określone w rozporządzeniu (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego, zmieniającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) nr 213/98, jak również uchylającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz. Urz. UE L 102 z 11.04.2006, s. 1, z późn. zm.). Przepis art. 4 lit. a tego rozporządzenia stanowi, że przewóz drogowy oznacza każdą podróż odbywaną w całości lub części po drogach publicznych przez pojazd, z ładunkiem lub bez, używany do przewozu osób lub rzeczy.

Następnie wskazał, że stosownie do art. 21a ustawy kierowcy w podróży służbowej przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Zgodnie natomiast z definicją zawartą w art. 77⁵ § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje

się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową. Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (art. 77⁵ § 3 k.p.). W przypadku, gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2 (art. 77⁵ § 5 k.p.).

Sąd I instancji wskazał, że kwestię tę w okresie objętym sporem precyzowało rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych, a wcześniej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

Następnie podniósł, że kwestia wykładni powyższych przepisów była przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 19 marca 2008 r. (I PK 230/07, OSNP 2009/13-14/176, OSP 2010/2/21) i z dnia 1 kwietnia 2011 r. (II PK 234/10, OSNP 2012/9-10/119, LEX nr 863985) uznał, iż umiejscowione w kabinach niektórych pojazdów miejsce na nocleg nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu obowiązujących przepisów. Odmienne poglądy wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 2013 r. w sprawie II PK 296/12 (LEX nr 1341269), w którym uznał, iż miejsce do spania musi oznaczać dla kierowcy transportu międzynarodowego formę zapewnienia kierowcy bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia z 19 grudnia 2002 r., co wynika z podkreślonej specyfiki pracy kierowcy oraz z faktu, że rozporządzenie dotyczy podróży incydentalnych i konieczności udostępnienia pracownikowi hotelu określając jedynie, iż brak rachunku za hotel daje prawo do ryczałtu. Rozporządzenie nie reguluje zaś sytuacji, w której pracownik godzi się na odpoczynek w samochodzie lecz jedynie sytuację, w których pracownik korzystający z hotelu legitymuje się (lub nie) rachunkiem za nocleg. Prawa do tego ryczałtu brakuje zatem, gdy pracownik mobilny godzi się na spanie w samochodzie i z góry wyklucza korzystanie z hotelu. Ostatecznie Sąd Najwyższy uchwałą z 12 czerwca 2014 r. II PZP 1/14 uznał, że kabina samochodu z odpowiednim miejscem do spania nie zwalnia pracodawcy z wymogu zapewnienia kierowcy noclegu lub zwrotu poniesionych kosztów noclegowych przez kierowcę, lub wypłaty należnego ryczałtu noclegowego (II PZP 1/14, OSNP 2014/12/164).

Sąd Rejonowy zauważył, że wobec powyższych rozbieżności interpretacyjnych Trybunał Konstytucyjny w dniu 24 listopada 2016 r. wydał wyrok, w którym orzekł, iż art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz, że art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP.

W przywoływanym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny uznał, iż odesłanie w art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców ma charakter kaskadowy, gdyż odsyła ono do art. 77⁵ § 5 k.p., który z kolei zawiera odesłanie do przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., co w świetle obowiązujących zasad prawidłowej legislacji nie jest dopuszczalne. Niezależnie od powyższego, Trybunał Konstytucyjny uznał, że uregulowanie określonego rodzaju stosunków prawnych poprzez odesłanie do nieadekwatnej dla tych stosunków materii uregulowanej w

ogólnych zasadach przyjętych w art. 77⁵ § 3-5 k.p. również jest sprzeczne z właściwą techniką stosowania przepisów odsyłających.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego postępowania Sąd wskazał, że bezspornym jest, iż powód wykonując zadania transportowe na rzecz pozwanej spółki pracował w warunkach zbliżonych do definiowanej w przepisach podróży służbowej, a co za tym idzie winny przysługiwać mu z tego tytułu należności rekompensujące koszty utrzymania podczas wyjazdów. Powyższa okoliczność, w świetle wskazanego wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego, nie może jednak oznaczać automatycznego przyjęcia jako zasadną podstawę roszczeń powoda opartych na wskazanych wyżej rozporządzeniach z 19 grudnia 2002 roku i 29 stycznia 2013 roku.

Mając na uwadze orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r. o niezgodności z Konstytucją RP wskazanych przepisów w zakresie, w jakim miałyby one mieć zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, Sąd Rejonowy uznał, iż kluczowe znaczenie dla oceny zasadności roszczenia powoda ma ustalenie jak strony porozumiały się co do wysokości wypłacanych powodowi należności z tytułu jego wyjazdów zagranicznych.

Sąd I instancji wskazał, że jak wynika z § 3 umowy o pracę powodowi przysługiwał, poza wynagrodzeniem zasadniczym określonym w stawce godzinowej, ryczałt za pracę w porze nocnej, ryczałt za dyżury i premie. W § 4 umowy zawarto natomiast regulację dotyczącą kwestii należności wypłacanych powodowi z tytułu odbywanych przez niego podróży służbowych. Jednocześnie treść umowy odsyła w tym zakresie do treści zarządzenia zarządu spółki, które przewidywało kwoty 35 lub 36 euro dziennie z tytułu wyjazdów zagranicznych.

W ocenie Sądu powyższe uregulowania jednoznacznie wskazują, iż zamiarem stron było objęcie powyższą regulacją całości należności pracowników z tytułu podróży służbowych. Nie zmienia tej oceny fakt użycia w umowie o pracę oraz w regulacjach wewnętrznych pozwanego określenia „dieta”. Określenie to nawiązuje bowiem do potocznej definicji należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych. Wskazuje na to treść § 11 ust. 5 i 6 regulaminu wynagradzania u pozwanego, którego wynika, że na owe „diety” składają się diety z tytułu podróży służbowej w minimalnej wysokości wynikającej z przepisów powszechnie obowiązujących oraz pokrycie kosztów związanych z podróżą. Nie wpływa na powyższe wnioskowanie fakt odesłania w § 11 ust. 5 regulaminu wynagradzania do art. 77⁵ k.p. i aktów wykonawczych do tego przepisu. Sąd podkreślił, że owo odesłanie dotyczy wyłącznie stosowania zasad, a nie wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych. Zasady dotyczyły zatem np. naliczania spornych świadczeń za każdy dzień podróży, podczas gdy stawka dzienna „diety” wynikała z załącznika do regulaminu, o którym mowa w § 11 ust. 6 regulaminu.

W tej sytuacji Sąd przyjął, że pozwana spółka uregulowała należności z tytułu odbytych przez powoda wyjazdów zagranicznych w kwotach wynikających z przywołanych wyżej regulacji wewnętrznych i umowy o pracę łączącej strony. Brak zatem podstaw prawnych i faktycznych do uznania, że rozliczenia stron z tytułu ryczałtu za noclegi winny odbywać się w oparciu o przepisy przywołanych wyżej rozporządzeń. W ocenie Sądu w świetle treści umowy łączącej strony i treści § 11 regulaminu wynagradzania obowiązującego u pozwanego, pozwany prawidłowo rozliczył się z powodem z tytułu podróży, co skutkowało oddaleniem powództwa w całości.

Sąd wskazał, że rozstrzygnięcie o kosztach procesu nastąpiło w oparciu o treść art. 98 k.p.c. z uwzględnieniem daty złożenia obu pozwów oraz łącznej wartości przedmiotu sporu, w konsekwencji czego Sąd obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanej w łącznej wysokości 2.700 zł. Stawka wynagrodzenia pełnomocnika została ustalona na podstawie § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

1) naruszenie przepisów postępowania, w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. - poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej logicznym rozumowaniem i zasadami doświadczenia życiowego oraz nierozważenie wszystkich okoliczności niniejszej sprawy, a w efekcie prowadzących do niezgodności ustaleń faktycznych z materiałem dowodowym zebrany w niniejszej sprawie i przyjęcie, że:

- pozwany w ramach ustalonej stawki diety za dobę podróży służbowej, wypłacał zarówno dietę, jak i ryczałt za nocleg, w sytuacji gdy z treści łączącego strony stosunku pracy wynika wyraźnie, że kwota wypłacana tytułem diety była przeznaczona wyłącznie na pokrycie diety w znaczeniu normatywnym;
- świadczenie określone jako dieta obejmowało swoim zakresem także należne powodowi świadczenie w postaci ryczałtu za noclegi, w sytuacji gdy wniosku takiego nie można wyprowadzić z treści regulaminu wynagradzania i załączników do niego, które w sposób jednoznaczny stanowią, że pracownikowi będą wypłacane zarówno świadczenia z tytułu diety, jak i inne należności związane z podróżą służbową na zasadach określonych w art. 77⁵ k.p. oraz w aktach wykonawczych do tego przepisu (tak §11 ust. 5 regulaminu wynagradzania z dnia 12 marca 2007 r.);
- wypłacana powodowi dieta z tytułu zagranicznej podróży służbowej, była równa diecie z tytułu krajowej podróży służbowej i wynosiła 23 zł (30 zł), w sytuacji gdy pozwany wyraźnie przewidział w Zarządzeniu nr 1 z dnia 17 czerwca 2008 r., stanowiącym załącznik

do regulaminu wynagradzania, że będzie wypłacał dietę w wysokości 35 Euro (36 Euro), natomiast regulamin wynagradzania przewidywał w §11 ust. 5 oprócz diety, również inne należności związane z podróżą służbową na zasadach określonych w art. 77⁵ k.p. oraz w aktach wykonawczych do tego przepisu.

b) art. 227 w zw. z art. 217 § 3 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że kwestia wysokości należnych powodowi świadczeń z tytułu ryczałtów za noclegi nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i w konsekwencji oddalenie wniosku strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny księgowości;

c) art. 102 kodeksu postępowania cywilnego poprzez obciążenie powoda kosztami procesu, w sytuacji zaistnienia szczególnie uzasadnionego przypadku, przemawiającego za odstąpieniem w całości od obciążania powoda tymi kosztami.

2) naruszenie następujących przepisów prawa materialnego:

a) § 11 ust. 5 i 6 regulaminu wynagradzania w zw. z treścią Zarządzenia nr 1 z dnia 17 czerwca 2008 r.. zw. z art. 77⁵ §2 kodeksu pracy w zw. z:

•§ 2 pkt. 2 lit, b , §9 ust 2 oraz §9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce w czasie obowiązywania powyższego rozporządzenia, tj. do dnia 28 lutego 2013 r.

oraz

•§ 2 pkt. 2 lit, c §16 ust. 2 oraz §16 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce w czasie obowiązywania powyższego rozporządzenia tj. od dnia 1 marca 2013 r. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozwany wypłacił powodowi wszystkie należne im świadczenia związane z podróżą służbową, w tym również będące przedmiotem powództwa ryczałty za noclegi.

b) art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 77⁵ § 1 - §5 kodeksu pracy w zw. z;

•§ 2 pkt. 2 lit, b, §9 ust. 2 oraz §9 ust. 4- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce w czasie obowiązywania powyższego rozporządzenia, tj. do dnia 28 lutego 2013 r.

oraz

•§ 2 pkt. 2 lit, c §16 ust. 2 oraz §16 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce w czasie obowiązywania powyższego rozporządzenia tj. od dnia 1 marca 2013 r. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powodowi nie przysługują należności związane z podróżą służbową w postaci ryczałtu za nocleg pomimo braku zapewnienia mu przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w czasie podróży służbowych;

c) art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców w zw. z art. 77⁵ § 2 kodeksu pracy w zw. z:

•§ 2 pkt. 2 lit, b, §9 ust. 2 oraz §9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce w czasie obowiązywania powyższego rozporządzenia, tj. do dnia 28 lutego 2013 r.

oraz

•§ 2 pkt. 2 lit, c, § 16 ust. 2 oraz §16 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce w czasie obowiązywania powyższego rozporządzenia tj. od dnia 1 marca 2013 r. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powodowi nie przysługują należności związane z podróżą służbową w postaci ryczałtu za nocleg pomimo braku zapewnienia mu przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w czasie podróży służbowych;

d) art. 65 §1 kodeksu cywilnego w zw. z art. 300 kodeksu pracy poprzez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące:

• dokonaniem wykładni postanowień regulaminu wynagradzania będącego aktem normatywnym przy zastosowaniu reguł wykładni przewidzianych dla oświadczeń woli stron zawartych w treści czynności prawnych.

• dokonaniem błędnej wykładni oświadczeń woli zawartych w łączących strony umowach o pracę, a w konsekwencji przyjęcie, że zgodnym zamiarem stron stosunku pracy było objęcie sformułowaniem „dieta” również świadczeń z tytułu ryczałtu za nocleg, w sytuacji gdy pracodawca, odwołując się do Zarządzenia Zarządu Spółki, zobowiązał się pokrywać należności z tytułu podróży służbowej na zasadach określonych w art. 77⁵ k.p. i według zasad przewidzianych w aktach wykonawczych do tego przepisu oraz ustalił wysokość dziennej stawki diety na kwotę 35 (36) Euro.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty :

a) 34.462,67 zł tytułem należności za niewypłacone powodowi ryczałty za noclegi w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyliczonymi według załączonego w apelacji zestawienia,

b) 37 513,31 zł tytułem należności za niewypłacone powodowi ryczałty za noclegi w okresie od dnia 1 maja 2013 r. do dnia 15 czerwca 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyliczonymi według zestawienia załączonego w apelacji ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie do ponownego rozpoznania, rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie oddalającego wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny księgowości i dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny księgowości - w celu ustalenia wysokości należności przysługujących powodowi z tytułu niewypłaconych ryczałtów za noclegi. Ponadto zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przez radcę prawnego.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy XXI Wydział Pracy zważył, co następuje:

apelacja jest nieuzasadniona.

Zaskarżony wyrok należy uznać za prawidłowy, stanowiący wynik właściwej oceny przez Sąd pierwszej instancji przedstawionego przez strony materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego. Sąd Okręgowy podziela w pełni zarówno ustalenia, jak i wnioski Sądu pierwszej instancji, a w konsekwencji przyjmuje je za własne bez potrzeby szczegółowego przytaczania. W okolicznościach sprawy nie występują jakiegokolwiek przesłanki mogące wyrok ten wzruszyć, a w szczególności te, które Sąd odwoławczy bierze pod uwagę z urzędu (art. 378 § 1 k.p.c.).

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest nieuzasadniony. Wskazać należy, że przepis art. 233 § 1 k.p.c. ustanawia zasadę swobodnej oceny dowodów, w myśl której sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów stosownie do własnego przekonania, w oparciu o wszechstronne rozważenie zebranego w sprawie materiału, a więc biorąc pod uwagę wszystkie dowody przeprowadzone w postępowaniu oraz wszelkie - mające znaczenie dla ich mocy i wiarygodności - okoliczności towarzyszące ich przeprowadzaniu (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, niepubl., LEX nr 80266). Granice swobodnej oceny dowodów winny być wyznaczone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, w świetle których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych, a wiążąc ich moc i wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, Nr 17, poz. 655).

Powód chcąc podważyć ocenę dowodów zastosowaną przez sąd - powinien wykazać istotne błędy logicznego rozumowania, sprzeczności dokonanej przez sąd oceny z doświadczeniem życiowym, brak wszechstronności, czy też bezzasadne pominięcie dowodów, które mogłyby prowadzić do wniosków odmiennych, aniżeli te, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Rejonowy dokonując oceny materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, nie dopuścił się naruszenia wskazanych reguł. Sposób sformułowania podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wraz z okolicznościami przytoczonymi na jego uzasadnienie, jednoznacznie wskazywały, że powód przedstawił jedynie własną interpretację zebranego w sprawie materiału dowodowego w aspekcie wykładni spornych postanowień § 11 ust. 5 i 6 regulaminu wynagradzania obowiązującego u pozwanego pracodawcy. Apelujący nie podał natomiast jakichkolwiek konkretnych przykładów, w których Sąd I instancji miałby wyprowadzić z materiału dowodowego sprawy wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub zasadami doświadczenia życiowego, ani też nie uwypuklił błędów w ocenie materiału dowodowego, jakich miałby dopuścić się ten Sąd. Przedstawiając swoją argumentację odnośnie do nieprawidłowej oceny materiału dowodowego w aspekcie brzmienia art. 233 § 1 k.p.c., apelujący ograniczył się jedynie do przedstawienia swojego poglądu w zakresie interpretacji regulaminu wynagradzania, który

w jego ocenie określał wysokość diety poprzez odesłanie do stosownego aktu zarządu spółki, nie zaś pozostałych należności przysługujących powodowi w związku z podróżą służbową.

Kwestia zaś wykładni postanowień regulaminu wynagradzania strony pozwanej będzie przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego w dalszej części uzasadnienia.

Przechodząc w tym miejscu do podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia prawa materialnego, w tym § 11 ust. 5 i 6 regulaminu wynagradzania w zw. z treścią zarządzenia nr 1 z dnia 17 czerwca 2008 r. w zw. z art. 77⁵ § 2 k.p. w zw. z przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z § 11 ust. 5 regulaminu wynagradzania strony pozwanej, z tytułu podróży służbowych pracownikowi przysługują diety w minimalnej wysokości oraz pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w art. 77⁵ k.p. oraz w aktach wykonawczych do tego przepisu.

Stosownie do § 11 ust. 6 powyższego regulaminu, wysokość dziennej stawki diety należnej pracownikowi za dzień podróży służbowej została określona w drodze rozporządzenia zarządu spółki stanowiącego odrębny załącznik do niniejszego regulaminu.

Zarządzeniem nr 1 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie wysokości diet z tytułu wyjazdów zagranicznych dla kierowców zatrudnionych w (...) sp. z o.o., które weszło w życie od dnia 2 lipca 2008 r., ustalono od dnia 1 lipca 2008 r. wysokość diet z tytułu wyjazdów zagranicznych dla kierowców zatrudnionych w spółce i wykonujących prace w transporcie międzynarodowym jako równowartość kwoty 35 euro za każdy dzień pracy poza granicami RP (§ 1 zarządzenia).

W okresie od dnia 1 czerwca do 30 września każdego roku, w związku z wymogiem zapewnienia przez pracodawcę napojów chłodzących dla pracowników wykonujących swoje obowiązki w warunkach niskich temperatur oraz fakt, że pracownicy spółki wykonują swoje obowiązki w różnych strefach klimatycznych, wysokość diet ustalono jako równowartość kwoty 36 euro (§ 2 zarządzenia).

Dodać należało, że cytowany wyżej § 11 ust. 5 regulaminu wynagradzania pozwanej w zakresie ustalania należnych pracownikom pozwanej diet z tytułu podróży służbowych i pokrycia kosztów związanych z podróżą służbową odsyłał do zasad określonych w art. 77⁵ k.p. oraz przepisach wykonawczych do tego przepisu.

Zgodnie z art. 77⁵ § 1 k.p. pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową.

Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Rozporządzenie powinno w szczególności określać wysokość diet, z uwzględnieniem czasu trwania podróży, a w przypadku podróży poza granicami kraju - walutę, w jakiej będzie ustalana dieta i limit na nocleg w poszczególnych państwach, a także warunki zwrotu kosztów przejazdów, noclegów i innych wydatków (§ 2).

Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż wymieniony w § 2 określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (§ 3).

Postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2 (§ 4).

W przypadku gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień, o których mowa w § 3, pracownikowi przysługują należności na pokrycie kosztów podróży służbowej odpowiednio według przepisów, o których mowa w § 2 (§ 5).

W czasie zatrudnienia powoda u strony pozwanej początkowo obowiązywało wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 77⁵ § 2 KP rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. z 2002 r. nr 239 poz. 1991). Zgodnie z treścią § 2 tegoż rozporządzenia, z tytułu podróży, odbywanej w terminie i w państwie określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują: 1) diety; 2) zwrot kosztów: a) przejazdów i dojazdów, b) noclegów, c) innych wydatków, określonych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.

Zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu (ust. 2). W uzasadnionych przypadkach pracodawca może wyrazić zgodę na zwrot kosztów za nocleg w hotelu, stwierdzonych rachunkiem, w wysokości przekraczającej limit, o którym mowa w ust. 1 (ust. 3). Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewnia pracownikowi bezpłatny nocleg (ust. 4).

Rozporządzenie to utraciło moc na skutek wejścia w życie od dnia 1 marca 2013 r. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167). Rozporządzenie to w § 2 zawierało regulację analogiczną do § 2 obowiązującego wcześniej rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2002 r. Zgodnie z jego treścią, z tytułu podróży krajowej oraz podróży zagranicznej, odbywanej w terminie i miejscu określonym przez pracodawcę, pracownikowi przysługują: 1) diety; 2) zwrot kosztów: a) przejazdów, b) dojazdów środkami komunikacji miejscowej, c) noclegów, d) innych niezbędnych udokumentowanych wydatków, określonych lub uznanych przez pracodawcę odpowiednio do uzasadnionych potrzeb.

Ponadto § 16 rozporządzenia określał, iż za nocleg podczas podróży zagranicznej pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, w granicach limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu (ust. 2). W uzasadnionych przypadkach pracodawca może wyrazić zgodę na zwrot kosztów za nocleg, stwierdzonych rachunkiem, w wysokości przekraczającej limit, o którym mowa w ust. 1 (ust. 3). Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewniają pracownikowi bezpłatny nocleg (ust. 4).

Sąd Okręgowy nie dopatrył się naruszenia przez Sąd I instancji powyższych przepisów, zgodnie z zarzutami apelującego.

Należało stwierdzić, że strona pozwana nie będąc podmiotem publicznym mogła uregulować należności pracowników związane z podróżą służbową w sposób odmienny niż w rozporządzeniach Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19.12.2002 r. i z dnia 29 stycznia 2013 r., za wyjątkiem diety, która nie mogła być niższa niż dieta w podróży służbowej na obszarze kraju określona dla sfery budżetowej (art. 77⁵ § 4 k.p.).

Strona pozwana mogła zatem w regulaminie wynagradzania zagwarantować pracownikowi dietę z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w wysokości nie niższej niż 23 zł, a od marca 2013 r. nie niższej niż 30 zł. Ryczałtowe określenie należności według stawki 35 euro (w okresie letnim 36 euro) zaspokajało zatem należności powoda z tytułu kosztów podróży zagranicznej, w tym noclegów. W uchwale Sądu Najwyższego z dnia z dnia 26 października 2017 r. II PZP 2/17 Legalis nr 1681908) wskazano, że ryczałt za nocleg w podróży służbowej kierowcy zatrudnionego w transporcie międzynarodowym może zostać określony w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania

albo w umowie o pracę (art. 77⁵ § 3 k.p.) poniżej 25% limitu, o którym mowa w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) oraz w § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U. poz. 167).

Sąd Okręgowy zważył, że z § 11 ust. 5 regulaminu wynagradzania obowiązującego w spornym okresie u pozwanego pracodawcy jednoznacznie wynikało, że z tytułu podróży służbowych pracownikowi przysługują diety w minimalnej wysokości oraz pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w art. 77⁵ k.p. oraz w aktach wykonawczych do tego przepisu.

Jednocześnie, w ocenie Sądu Okręgowego, użycie przez pracodawcę zwrotu na zasadach określonych w art. 77⁵ k.p. oraz w aktach wykonawczych do tego przepisu nie oznaczało, że wprowadził on do regulacji zakładowej wprost treść przepisów wykonawczych obejmujących w szczególności stawki ryczałtu za noclegi wynikające z powołanych wyżej rozporządzeń. Zdefiniowanie świadczenia z § 11 pkt 5 i 6 regulaminu jako obejmującego koszty związane z podróżą służbową na zasadach określonych w art. 77⁵ k.p. oznaczało bowiem jedynie odwołanie się do treści tego przepisu w zakresie, w jakim zawiera on wskazanie rodzaju świadczeń przysługujących pracownikom strony pozwanej, w tym diet i ryczałtu za nocleg. Świadczyło o tym już to, że § 11 ust. 5 i 6 - obok art. 77⁵ k.p. - odwołuje się do przepisów wykonawczych do regulaminu, tj. do zarządzenia zarządu spółki, które określało wysokość świadczenia nazwanego w tym regulaminie „dieta”. Gdyby pracodawca w istocie zamierzał wprowadzić w regulaminie świadczenia według przepisów powszechnych, zbędne byłoby wydawanie przepisów wykonawczych do regulaminu, w tym regulowanie przez zarząd spółki wysokości świadczeń tak, tak jak wykonano to zarządzeniem zarządu z dnia 17.06.2008 r.

Nie sposób było również uznać – jak chciał tego apelujący - że kwota 35 euro (w okresie letnim 36 euro) obejmowała tylko dietę na wyżywienie z art. 77⁵ § 4 KP. Apelujący dokonując odmiennej interpretacji regulaminu wynagradzania konsekwentnie pomija, że stosownie do §11 ust. 5 pracownikowi przysługiwała dieta w minimalnej wysokości, to jest w spornym okresie początkowo 23 zł, a następnie 30 zł.

O zasadności zarzutu apelującego co do naruszenia powyższych przepisów nie mógł przy tym świadczyć powołany w apelacji wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 29 grudnia 2016 r. (sygn. akt V Pa 122/16), którym to wyrokiem Sąd ten oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Opolu z dnia 24 sierpnia 2016 r. (sygn. akt IV P 1311/13).

Jak wynikało z treści uzasadnienia tego orzeczenia wydano je w stanie faktycznym odbiegającym od rozpatrywanej sprawy. W sprawie rozstrzygniętej powyższym wyrokiem, pracodawca w regulaminie wynagradzania ustalił bowiem, że należności przysługujące pracownikowi z tytułu podróży służbowej nie mogły być niższe niż określone w rozporządzeniach Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Uregulowanie to odsyłało więc do regulacji zawartej w rozporządzeniach poprzez określenie minimalnej wysokości świadczeń, odpowiadającej świadczeniom określonym w rozporządzeniach, de facto zrównując sytuację zatrudnionych u niego pracowników z sytuacją pracowników, o których mowa w art. 77⁵ § 2 k.p..

Natomiast w okolicznościach przedmiotowej sprawy uregulowanie w § 11 ust. 5 regulaminu wynagradzania strony pozwanej regulowało kwestię diet oraz pokrycia kosztów związanych z podróżą służbową w sposób odmienny. Postanowienie to odsyłało jedynie do zasad określonych w art. 77⁵ § 2 k.p. oraz w aktach wykonawczych do tego przepisu. Nie zawierało natomiast odesłania do tychże przepisów także w zakresie ustalenia wysokości wszystkich określonych w nim świadczeń pieniężnych, stanowiąc jedynie o minimalnej wysokości diety z tytułu podróży służbowych.

Reasumując, stwierdzić należało, że Sąd I instancji dokonał prawidłowej interpretacji postanowień zawartych w § 11 ust. 5 i 6 regulaminu wynagradzania strony pozwanej w zw. z treścią zarządzenia nr 1 z dnia 17 czerwca 2008 r. stwierdzając, że regulacja ta obejmowała całość należności pracowników z tytułu podróży służbowych, czego nie zmieniało użycie w umowie o pracę oraz w regulacjach wewnętrznych pozwanej potocznego określenia „dieta”. Środki te stanowiły pokrycie całości należności z tego tytułu, i tak też były wydatkowane przez powoda. Podkreślenia wymagało, że z materiału dowodowego sprawy (w tym list płac oraz świadka E. J. (2) W. K. wynikało, że praktyka wypłacania powodowi jednego ryczałtu w kwocie 35 euro (36 euro) miała charakter stały, zaś powód podobnie jak pozostali pracownicy informowani byli o charakterze otrzymywanego świadczenia pieniężnego. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy przyjął słuszną konkluzję odnośnie do zastosowania wewnętrzzakładowych unormowań pozwanego pracodawcy, które w sposób wyczerpujący określały należności przysługujące powodowi z tytułu podróży służbowych i w konsekwencji braku podstaw do stosowania powoływanych przez powoda regulacji przy określaniu wysokości należności powoda z tytułu ryczałtów za noclegi.

Powód w punkcie 2 lit. b) i c) petitum apelacji upatrywał także naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów art. 2 ust. 7 i art. 4 ustawy z dnia 24 listopada 2016 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1155) w związku z przepisem art. 77⁵ KP oraz wydanymi na jego podstawie aktami wykonawczymi, tj. rozporządzeniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. (w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce do dnia 28 lutego 2013 r.) oraz z dnia 29 stycznia 2013 r. (w odniesieniu do podróży służbowych powoda mających miejsce od dnia 1 marca 2013 r.).

Argumentował, że także w stanie prawnym po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 24 listopada 2016 r. nadal obowiązujące przepisy art. 2 ust. 7 oraz art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców w powiązaniu z rozporządzeniami wykonawczymi wydanymi na podstawie 77⁵ § 2 k.p. stanowiły dostateczną podstawę prawną do uwzględnienia powództwa.

Chcąc odnieść się do tego jego zarzutu, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016 r., K 11/15, nie stosuje się art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1155 z późn. zm.), ale stosuje się art. 77⁵ § 5 KP w przypadku, gdy pracodawca nie uregulował zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę (vide wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. akt I PK 300/15 oraz z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt I PK 309/15).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w powołanym wyroku z dnia 21 lutego 2017 r. (sygn. akt I PK 300/15), na skutek wyeliminowania z porządku prawnego art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców nie powstała luka w przepisach. Z jednej strony, poprzez art. 2 ust. 7 ustawy o czasie pracy kierowców można poszukiwać podstawy prawnej do ustanowienia zasad zwrotu należności z tytułu podróży służbowej w związku z art. 77⁵ § 1 KP, albo też poprzez odpowiednie stosowanie art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców, zgodnie z którym w zakresie nieuregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu pracy. W uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia z dnia 26 października 2017 r. III PZP 2/17 wskazano, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego do pracowników - kierowców w transporcie międzynarodowym znajdują zastosowanie reguły rozliczenia podróży służbowej przewidziane w art. 77 k.p. Zastosowanie tego przepisu wynika z art. 5 k.p. i jego odpowiednika, czyli art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców

Podzielając powyższy pogląd należało stwierdzić, że w rozpatrywanej sprawie brak było podstaw do zastosowania na podstawie art. 2 ust. 7 czy też art. 4 ustawy o czasie kierowców przepisów rozporządzeń wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p.. Przepisy te, mogłyby znaleźć bowiem zastosowanie w przypadku, gdyby strona pozwana nie uregulowała samodzielnie kwestii należności z tytułu podróży służbowych. Tymczasem, zarówno w umowie o pracę powoda, jak i w wewnętrzzakładowych aktach strony pozwanej (regulamin wynagradzania oraz wydane na jego podstawie zarządzenie zarządu z dnia 17 czerwca 2008 r.), kwestia należności z tytułu podróży służbowych powoda została uregulowana w sposób wyczerpujący. Jak to zostało uwypuklone, zgodnie z tymi regulacjami pracodawca wypłacał powodowi jedno świadczenie w postaci ryczałtu w łącznej wysokości 35 (36) euro, w skład którego wchodziły

diety z tytułu podróży służbowych w minimalnej wysokości (odpowiednio 23 zł, zaś od dnia 1 marca 2013 r. - 30 zł) oraz pokrycie pozostałych należności z tegoż tytułu, w tym koszty noclegu.

Reasumując rozważania w zakresie opisanych wyżej zarzutów naruszenia prawa materialnego podkreślić należało, że Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku prawidłowo zastosował obowiązujące w spornym okresie przepisy prawa materialnego, nie dopuszczając się uchybień. Zarzuty te, jako nietrafne, nie mogły zatem doprowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku zgodnie z żądaniem apelującego.

Również nietrafny okazał się podniesiony w apelacji powoda zarzut naruszenia art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p., który to przepis w jego ocenie nie powinien być znaleźć zastosowania do wykładni postanowień regulaminu wynagradzania jako aktu normatywnego.

Zgodzić się należało ze stwierdzeniem, że regulamin wynagradzania jest źródłem prawa w rozumieniu art. 9 k.p.. Z tego względu sąd powinien dążyć do ustalenia treści norm prawnych w nim zawartych, niezależnie od ułomności sformułowania jego przepisów. W przypadku gdyby okazało się to niemożliwe, sąd powinien ustalić należne pracownikowi wynagrodzenie, kierując się przede wszystkim wskazaniami zawartymi w art. 78 § 1 i art. 80 KP (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2004 r., sygn. I PK 307/03 opubl. OSNAPiUS 2004 nr 24, poz. 416; nadto wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2009 r., sygn. II PK 232/08 opubl. OSNAPiUS 2011 nr 5-6, poz. 70).

Należało stwierdzić, że z treści uzasadnienia wyroku Sądu I instancji nie wynikało, że Sąd ten za podstawę prawną dokonanej wykładni postanowień regulaminu wynagradzania przyjął powoływane przez powoda przepisy art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.. Sąd ten dokonał analizy treści tego aktu w powiązaniu z postanowieniami zawartymi w § 3 i 4 umowy o pracę powoda. W § 4 tejże umowy zawarto odesłanie w zakresie ustalania wysokości diet do zarządzenia zarządu spółki. Zasadnie Sąd Rejonowy uznał, że uregulowania te jednoznacznie wskazywały, iż zamiarem stron było objęcie powyższą regulacją całości należności pracowników z tytułu podróży służbowych. O zasadach wynagradzania, w tym składnikach wynagrodzenia pracownicy byli informowani już w okresie rekrutacji do pracy u pozwanego. Po raz kolejny pozwana przekazywała informację o wynagrodzenia na szkoleniu, którym byli objęci kierowcy po zadeklarowaniu przez nich chęci podjęcia zatrudnienia u pozwanej. Na szkoleniu tłumaczono kierowcom istotę wypłaconych przez pozwaną diet m.in. wyjaśniano pojęcie „pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową”, dieta z tytułu podróży służbowych w minimalnej wysokości”. Wyjaśniano, że dietyienne odnoszą się do podróży zagranicznych, a zaoszczędzone w tym czasie pieniądze nie podlegają zwrotowi pracodawcy. Wyjaśniano, że kierowcy będą otrzymywać jedno świadczenie zwane „dieta”, które miało pokryć wszystkie wydatki kierowców w związku z pobytem w podróży (zeznania świadka E. J. (1) W. K. k. 542 – 545). Zeznania powoda co do braku pełnych informacji na temat charakteru wypłacanych mu składników wynagrodzenia słusznie Sąd uznał za niewiarygodne. Powód nie zwracał się do pracodawcy o zwrot środków za noclegi w hotelu a jednocześnie zapoznał się z treścią regulacji wewnętrznych, co potwierdził swoim podpisem w dniu 10 stycznia 2011 r.

Nie zasługiwały na podzielenie również twierdzenia apelującego odnośnie do naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 3 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że kwestia wysokości należnych powodowi świadczeń z tytułu ryczałtów za noclegi nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i w konsekwencji oddalenie wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny księgowości.

Jak opisano wcześniej, Sąd I instancji dokonał niewadliwej oceny prawnej, że strona pozwana w § 11 ust. 5 i 6 regulaminu wynagradzania obowiązała się do wypłaty powodowi jednego świadczenia (oznaczonego jako „dieta”), obejmującego zarówno diety, ryczałt za nocleg oraz pozostałe należności z tytułu podróży służbowej. Świadczenie to było faktycznie wypłacane powodowi, co wynikało z przedłożonych do akt sprawy list płac powoda i nie było również przez niego w procesie kwestionowane.

Sąd Okręgowy zważył w tym miejscu, że przepis art. 227 k.p.c. stanowi, iż przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Jak wskazuje utrwalone stanowisko judykatury, twierdzenie, że przepis ten został naruszony przez sąd rozpoznający sprawę ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania

dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, albo odmówił przeprowadzenia dowodu z uwagi na powołanie go do udowodnienia okoliczności niemających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sytuacji, kiedy ocena ta była błędna (vide m. in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 stycznia 2016 r. sygn. akt I ACa 948/15, Legalis).

Tymczasem, jak wynikało z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, oddalenie wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości nie wynikało z uznania, że okoliczność ustalenia wysokości kwot roszczenia powoda nie była istotna dla rozstrzygnięcia sprawy, co mogłoby uzasadniać zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. Przeciwnie, Sąd I instancji, uzasadnił oddalenie tego wniosku stwierdzeniem, iż zebrany materiał dowodowy był wystarczający dla rozstrzygnięcia sprawy, a przeprowadzenie dodatkowych dowodów prowadziłyby do nieuzasadnionego przedłużania postępowania. Konsekwencją bowiem ustalenia, że pozwany pracodawca obowiązany był do wypłaty na rzecz powoda świadczenia w kwocie 35 (36) euro obejmującego także ryczałt za nocleg i że świadczenie to było mu wypłacane, brak było podstaw do uwzględnienia wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny księgowości celem wyliczenia należnych powodowi ryczałtów za noclegi z uwzględnieniem przepisów rozporządzeń wykonawczych do art. 77⁵ k.p.. Dopuszczenie tego dowodu prowadziłyby w istocie do nieuzasadnionego przedłużania postępowania w sytuacji, gdy zebrany materiał dowodowy pozwalał na prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy. W związku z powyższą konkluzją, odnosząc się również do wniosku zawartego w apelacji, należało stwierdzić, że oddalenie przez Sąd I instancji wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny księgowości, pozostawało prawidłowe.

Chcąc odnieść się natomiast do zarzutu naruszenia art. 102 k.p.c., Sąd Okręgowy zważył, że zastosowanie tego przepisu jest suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tego sądu należy przesądzić, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu. Zakwalifikowanie przypadku jako szczególnie uzasadnionego wymaga rozważenia całokształtu okoliczności faktycznych sprawy. Ingerencja w to uprawnienie, w ramach rozpoznawania środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia o kosztach procesu, następuje jedynie w sytuacji stwierdzenia, że dokonana ocena jest dowolna, oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15.6.2011 r., V CZ 23/11, Legalis). Jak wskazuje się w judykaturze, ocena sądu co do zastosowania art. 102 k.p.c ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem, poczuciem sprawiedliwości oraz analizą okoliczności rozpoznawanej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2010 r., I PZ 2/10, OSNP 2011, nr 23–24, poz. 297; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012, nr 7–8, poz. 98 z glosą M. Rzewuskiego, Glosa 2013, nr 1, s. 77 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2012 r., I CZ 165/11, IC 2013, nr 3, s. 50).

Jak należało zauważyć Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swojego orzeczenia, poza powołaniem się na wskazywany przez apelującego wyrok Trybunału Konstytucyjnego, powołał również inne motywy uzasadniające oddalenie powództw w połączonych sprawach. W świetle powyższego, nie sposób było zgodzić się z twierdzeniem, że powództwo oddalone zostało jedynie z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Co do zasady zaś powód winien liczyć się z koniecznością poniesienia kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej w przypadku oddalenia powództwa. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że powyższy zarzut powoda nie mógł skutecznie doprowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez odstąpienie od obciążenia go kosztami zastępstwa prawnego strony pozwanej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację powoda oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 108 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wskazaną w art. 98 § 1 k.p.c. Na koszty procesu składało się w przedmiotowej sprawie wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika pozwanej. Zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata/radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata/radcę prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez Sąd osobistego stawiennictwa strony. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ustalono na podstawie § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt.

6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 1804).